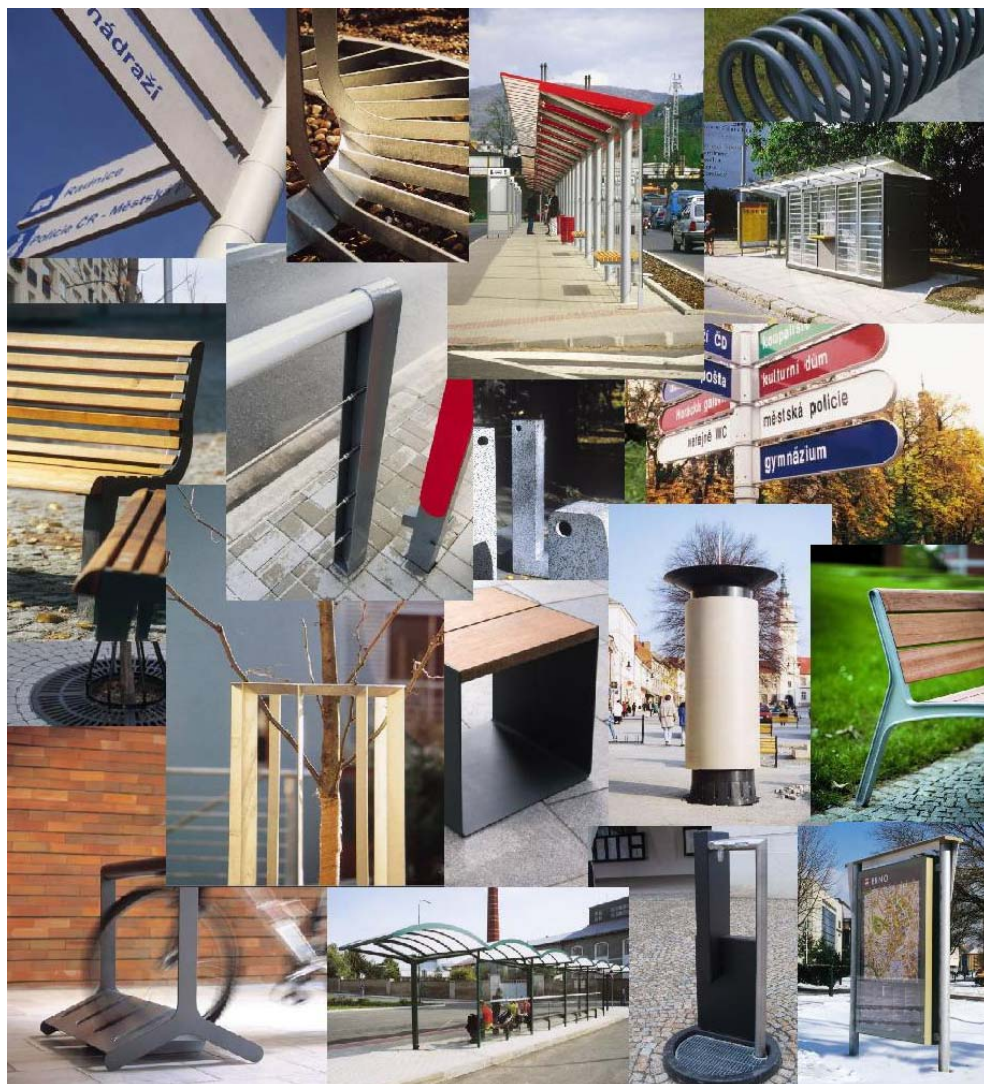

Ing. arch. Dušan Knoflíček, v Hrušovanech u Brna 20.7. 2010

SEZNAM KAPITOL:

1. MĚSTSKÝ MOBILIÁŘ
2. PŘEHLED STANDARDNÍCH PRVKŮ
3. VÝZNAM MĚSTSKÉHO MOBILIÁŘE
4. DESIGN A MATERIÁLOVÉ POJETÍ
5. SOUČASNÝ STAV MĚSTSKÉHO MOBILIÁŘE V OBCI
6. AKTUÁLNÍ A DLOUHODOBÁ POTŘEBA OBCE
7. VYČÍSLENÍ orientačních NÁKLADŮ NA POŘÍZENÍ NOVÉHO MĚSTSKÉHO MOBILIÁŘE
8. ZÁVĚR

1. MĚSTSKÝ MOBILIÁŘ

definice:

Městský mobiliář („městský nábytek“) je volně specifikovaná a početně neuzavřená skupina trvalých i mobilních objektů, zařízení a stavebních úprav sloužících k oživení veřejných prostorů, ke zvýšení jejich „obyvatelnosti“ a přitažlivosti. S výjimkou uměleckých děl není městský mobiliář určen k vlastní prezentaci, nýbrž má účelně sloužit obyvatelům a přispívat tak k celkovému kladnému vnímání architektury a veřejných městských prostorů.

2. PŘEHLED STANDARDNÍCH PRVKŮ

K městskému mobiliáři, který je určen pro veřejnou, poloveřejnou i soukromou sféru městského území, počítáme například:

- **Parkové lavičky**

Lavičky s opěradlem , Sedáky, Příslušenství , Stoly

- **Zábradlí**

Ochranná zábradlí, Zábradlí s madly, Parkovací zábrany, Mobilní zábrany, Zamykatelné úchyty, ochranné mříže ke stromům

- **Zahrazovací sloupky a patníky**

Pevné sloupky, Vyjímatelné sloupky, Pevné patníky, Vyjímatelné patníky, Výsuvné patníky

- **Odpadkové koše**

Koše na odpady, Speciální odpadkové koše na psí exkrementy, Koše pro tříděný odpad, Popelníky, Nádoby a kontejnery na odpad

- **Nádoby na květiny**

Květníky a nádoby, Nádoby na písek a sůl

- **Stojany pro kola**

Opory pro kola, Stojany pro kola

- **Informační tabule**

Informační a reklamní tabule, Ukazatele směru, Billboardy, Prosvětlené vitríny, Plakátovací plochy, Informační nosiče a označníky, Orientační systémy

- **Prodejní stánky a kiosky veřejného WC**

- **Přístřešky a zastávky**

Přístřešky a průchody, Zastávkové přístřešky, Přístřešky na kola, Přístřešky na popelnice a kontejnery, přístřešky pro automobily

- **Komponenty dětských hřišť**

Herní sestavy, Pískoviště, Horolezecké stěny, Hračky, Lanové prvky ...

- **Systém veřejného osvětlení**

- **Umělecké dílo**

3. VÝZNAM MĚSTSKÉHO MOBILIÁŘE

Městský mobiliář představuje celou škálu prvků doplňujících interiér města, které vedle své základní funkce mohou výtvarným ztvárněním výrazně ovlivnit jeho vzhled. Tyto prvky město dotvářejí po mnoho let a některé (např. kašny nebo svítidla veřejného osvětlení) v něm zakotví téměř natrvalo. Městský mobiliář může charakter interiéru města-obce, ulice, náměstí umocnit, může být jeho nenápadným funkčním doplňkem, ale také dávat místu významnou psychologickou a sociologickou hodnotu.

4. DESIGN A MATERIÁLOVÉ POJETÍ

Všechny prvky městského mobiliáře a exteriérového vybavení musí být uzpůsobeny vysoké intenzitě používání. Je tedy nutné velmi pečlivě volit takové prvky, které budou splňovat celou řadu parametrů. K základním patří odpovídající materiálové složení a kvalita zpracování, design výrobku, jeho funkčnost a v neposlední řadě i odolnost vůči všudypřítomnému vandalismu. Neopomenutelné jsou také přírodní vlivy (tj. nadměrná vlhkost či sucho, déšť, sníh, vítr, kyselé deště, škodlivé látky v ovzduší apod.), které na mobiliář dlouhodobě působí. Rovněž bude vhodné volit takové výrobky, které nejsou zdraví škodlivé a jsou přátelské vůči životnímu prostředí. Tím nechci sdělit, že je třeba zcela vyloučit výrobky na bázi plastů, neboť ty se mnohdy se jeví jako vhodné. I zde lze však uvažovat o alternativním řešení na bázi recyklátů a kompozitních materiálů, které často dosahují mnohem lepších parametrů než jiné tradiční materiály. Další materiály, které se při výrobě městského mobiliáře osvědčily jsou např. ocelové kce, žárově zinkované kce, kalené sklo, nerez, litina, litý broušený beton s kamennou drtí, pohledový beton, atd.. Tradičním materiálem pak zůstává kvalitní domácí a exotické dřevo se speciální úpravou do exteriéru. Vzhledem k tomu že každý prostor vyžaduje jiný přístup, nelze jednoznačně říci, které materiálové provedení bude nejvhodnější. Přesto doporučuji určité zásady, kterými se bude obec řídit při budoucím výběru.

zásady pro výběr městského mobiliáře:

- A. Neosazovat městský mobiliář s historizujícími tvarovými prvky. Jsme v 21. století !!!**
- B. Zachovat nejvhodnější prvky stávajícího městského mobiliáře**
- C. Udržovat, průběžně obnovovat a postupně doplňovat stávající městský mobiliář novými individuálně a komplexně řešenými soubory navrženými na základě schválené koncepční studie**
- D. Vyhnout se amatérským řešením / tj. betonové kanalizační skruže se stromky, štípané tvárnice jako podnož stolům a lavičkám, ocelové trubky jako zábrany vjezdů, amatérsky pojedené stojany pro kola apod. /**
- E. Při výběru eliminovat výrobky na bázi plastů**
- F. Kvalitní městský mobiliář nabízí celá řada domácích i zahraničních firem a pro není nutné vyvíjet nové prototypy**
- G. Při výběru prvků mobiliáře preferovat užití vhodných jednotlivých prvků a motivů, kvalitní řemeslné zpracování a zejména jistou „pokoru“ ve volbě výrazových prostředků. Čistě utilitární prvky je třeba pohledově maximálně potlačit**
- H. Požadovat vysoké záruky od dodavatele**
- I. Na již instalovaném mobiliáři provádět každoroční revize a případně požadovat po dodavateli sjednání nápravy dle smluvní záruky**

- J. Přenést koncepční řešení na potenciální investory v nových lokalitách**
- K. Při volbě designu městského mobiliáře doporučují vycházet z již instalovaných odpadkových košů od fy. Siacity. Navrhují volit výrobky soudobého tvarosloví s jednotícím barevným výrazem / tj. základní barva šedá v kombinaci s barvami dle zvolené RAL odpadkových košů, případně v kombinaci se dřevem, nerezovými prvky, kaleným sklem či polykarbonátem /. Bude-li volen mobiliář betonové konstrukce, tak jedině vyspělého moderního designu v provedení z litého pohledového či broušeného betonu. Mobiliář celodřevěné kce doporučují pouze jako doplnění již instalovaných herních sestav z akátového dřeva.**

Nebude-li volena jasná strategie při budoucím výběru městského mobiliáře, lze předikovat nesourodé zahlcení veřejného prostoru nesourodým mobiliářem nízké kvality.

5. SOUČASNÝ STAV MĚSTSKÉHO MOBILIÁŘE V OBCI

Domnívám se, že není třeba stávající stav městského mobiliáře v obci nikterak komentovat. Až na malé výjimky / tj. nové odpadkové koše, směrové ukazatele, informační vitríny, herní sestavy z akátového dřeva / je totiž městský mobiliář zcela zanedbán. Příčinu lze hledat v opomíjení, improvizaci a především v nekonceptním přístupu k této problematice. Důsledkem je, že obec bude muset vynaložit značné úsilí k celkové přeměně veřejného prostoru, což bude představovat nemalé investice.

6. AKTUÁLNÍ A DLOUHODOBÁ POTŘEBA OBCE

- Parkové lavičky**

název výrobku	lokalita	ks	orient.cena v Kč jeden ks/instalace	celkové náklady v Kč včetně DPH
lavička	sídliště	10	10 000	410 000
	park u obchodního domu	5		
	bývalé autobus. nádraží	2		
	bytové domy ul. Žižkova	4		
	ul. Vodní, ul. Jízdárenská	12		
	cesta do Židlochovic	2		
	park u kostela	3		
	Skate park	1		
	okolí fotbalového hřiště	2		
	obecní dům / LK /			
stůl + 2x lavička	sídliště	3	30 000	240 000
	park u obchodního domu	1		
	bytové domy ul. Žižkova	1		
	obecní dům / LK /	3		

Ilustrativní foto možného typu

- Zábradlí**

Ochranná zábradlí, Zábradlí s madly, Parkovací zábrany, Mobilní zábrany, Zamykatelné úchyty

název výrobku	lokalita	bm	orient.cena v Kč jednoho bm	celkové náklady v Kč včetně DPH
ochranné zábradlí / možná repase /	podjezd pod dražním tělesem	cca 100	1 600	160 000
	u ZŠ			
	u MŠ			
	u veřejných schodišť a bariér			

- Zahrazovací sloupky a patníky**

Pevné sloupky, Vyjímatelné sloupky, Pevné patníky, Vyjímatelné patníky, Výsuvné patníky

název výrobku	lokalita	ks	orient.cena v Kč jednoho ks	celkové náklady v Kč včetně DPH
pevné sloupky, patníky	V místech kde je třeba trvale zabránit vjezdu	cca 50	3 000	150 000
vyjímatelné patníky a sloupky	V místech kde je třeba zabránit vjezdu s možností odejmutí	cca 5	6 000	30 000

Ilustrativní foto možného typu

- Odpadkové koše**

Koše na odpadky, Speciální odpadkové koše na psí exkrementy, Koše pro tříděný odpad, Popelníky, Nádobý a kontejnery na odpad

název výrobku	lokalita	ks	orient.cena v Kč jednoho ks	celkové náklady v Kč včetně DPH
odpadkový koš	doplnění stávajících	cca 5	12 000	60 000

- Nádobý na květiny**

Květníky a nádobý, Nádobý na písek a sůl

název výrobku	lokalita	ks	orient.cena v Kč jednoho ks	celkové náklady v Kč včetně DPH
nádobý na posypový materiál	revize stávajících betonových prefabrikátů za uzavíratelné	cca 8	13 000	104 00

- **Stojany pro kola**

Opory pro kola, Stojany pro kola

název výrobku	lokality	ks	orient.cena v Kč jednoho ks	celkové náklady v Kč včetně DPH
stojany pro kola	sídliště	3	6 000	114 000
	park u obchodního domu	1		
	vlakové nádraží	2		
	fotbalové hřiště	2		
	zdravotní středisko	1		
	obecní úřad	1		
	hřbitov, kostel	2		
	ZŠ	1		
	MŠ	2		
	obecní dům / LK /	1		
	sportovní areál	2		
	pošta	1		

Ilustrativní foto možného typu

- **Informační tabule**

Informační a reklamní tabule, Ukazatele směru, Billboardy, Prosvětlené vitríny, Plakátovací plochy, Informační nosiče a označníky, Orientační systémy

název výrobku	lokalita	ks	orient.cena v Kč jednoho ks	celkové náklady v Kč včetně DPH
plakátovací plochy	sídliště	1	20 000	80 000
	u vlak. nádraží	2		
	u autobus. nádraží	1		
plakátovací válec	obecní dům / LK /	1	45 000	90 000
	sídliště	1		
ukazatele směru, orientační systémy	doplnění stávajících			
vitríny / možná repase /	obecní dům / LK /	4	20 000	160 000
	sídliště	2		
		hasič. zbrojnice	2	

Ilustrativní foto možného typu

- Přístřešky a zastávky**

Přístřešky a průchody, Zastávkové přístřešky, Přístřešky na kola, Přístřešky na popelnice a kontejnery, přístřešky pro automobily

název výrobku	lokalita	ks	orient.cena v Kč jednoho ks	celkové náklady v Kč včetně DPH
zastávkový přístřešek	sídliště	2	100 000	400 000
	ul. Masarykova	2		
přístřešek na kola	vlakové nádraží	1	30 000	30 000
přístřešky na kontejnery a popel.	sídliště	cca 18	20 000 / není započítáno sídliště a bytové domy na ul. Žižkova /	180 000
	zdravotní středisko	1		
	fotbalové hřiště	1		
	ZŠ	1		
	MŠ	2		
	sportovní areál	1		
	bytové domy na ul. Žižkova	3		
	ul. Vodní	2		
	obecní úřad	1		

Ilustrativní foto možného typu

- Komponenty dětských hřišť**

Herní sestavy, Pískoviště, Horolezecké stěny, Hračky, Lanové prvky ...

název výrobku	lokalita	orient.cena sestavy v Kč	celkové náklady v Kč včetně DPH
herní sestavy	doplnění stávajících	200 000	750 000
	u fotbalového hřiště	100 000	
	MŠ	300 000	
	vodárna	150 000	

Ilustrativní foto možného typu

- Systém veřejného osvětlení**

Je třeba řešit celkovou revizi veřejného osvětlení v obci dle platných norem, koncepčně, ekologicky a ekonomicky. Bude vhodné volit esteticky hodnotné prvky veřejného osvětlení. Svítidlo, stejně jako stožár, případně výložník by měl tvořit estetický celek, který bude vhodně zapadat do koncepce městského mobiliáře.

- Umělecké dílo**

Bylo by vhodné trvale prosazovat umělecké dílo „artefakt identity“. Důvody nejsou pouze estetické, ale i sociologické a městotvorné. Umělecké dílo mělo odedávna ve veřejném prostranství své zcela zásadní místo. Zde se nabízí instalace umělecké díla na mnohá místa v obci / sídliště, park u obchodního domu, předprostor obecního domu, u objektu bývalé cukerní rafinerie atd. /.

7. VYČÍSLENÍ ORIENTAČNÍCH NÁKLADŮ NA POŘÍZENÍ NOVÉHO MĚSTSKÉHO MOBILIÁŘE

název výrobku	orientační náklady jednotlivých typů městského mobiliáře v Kč včetně DPH
lavička	410 000
stůl + 2x lavička	240 000
ochranné zábradlí	160 000
pevné sloupky, patníky	150 000
vyjímatelné patníky a sloupky	30 000
odpadkový koš	60 000
nádoby na posypový materiál	104 000
stojany pro kola	114 000
plakátovací plochy	80 000
plakátovací válec	90 000
vitríny	160 000
zastávkový přístřešek	400 000
přístřešek na kola	30 000
přístřešky na kontejnery a popel.	180 000
herní sestavy	750 000
Σ	2 958 000

Zde je třeba konstatovat, že obec bude hlavním nositelem nákladů. Nicméně lze uvažovat o částečném přenesení spoluúčasti na potenciální investory v nových lokalitách, majitele stávajících nemovitostí / zejména provozovatele veřejného občerstvení, obchodníky atd. /, bytová družstva, společenství vlastníků nemovitostí a právnické subjekty podnikající v obci. Jsem přesvědčen, že je to pouze otázka dobré komunikace a společného úsilí vedené snahou po dobrém výsledku.

8. ZÁVĚR

Navrhované prvky městského mobiliáře, počty a jejich lokace je pouze orientační. K upřesnění musí dojít po důkladném rozboru stávajícího stavu a určení skutečné potřeby obce. Předkládaný dokument je především vodítkem pro budoucí výběr a koncepčním rozbohem v širších souvislostech.

seznam použité literatury :

www.siacity.cz
www.mmcite.cz
[www.karim .cz](http://www.karim.cz)
www.mobiliarpro.cz
www.trantos
www.urbania.cz
www.vakoznaceni.cz
Strategický plán obce
Koncepce rozvoje bydlení